

Meerjaren- beleidsplan

**Koninklijke
Hondenbescherming
2025-2028**

**Koninklijke
Honden
Bescherming**

Inhoud

Voorwoord	3
1. Analyse	5
1.1 Analyse van de hondenpopulatie in Nederland	5
1.2 Analyse van hondenbezitters	6
2. Hondenbescherming anno 2025	8
3. Missie en visie	9
4. Uitgangspunten Meerjarenbeleidsplan 2025-2028	12
5. Doelstellingen	14
5.1 Financiële doelstellingen	14
5.2 Inhoudelijke doelstellingen	16
5.3 Organisatorische doelstellingen	27
6. Beweging voor hondenwelzijn	28
7. Uitwerking en evaluatie	29
8. Bijlagen:	31
Meerjarenbegroting 2025-2028	31
SWOT	33

In Nederland hebben veel honden een goed leven. De meeste honden zijn geliefde huisgenoten en maken deel uit van het gezin. Ze krijgen aandacht, zorg en medische hulp wanneer dat nodig is. Alles lijkt alsof Nederland een ideaal en goed land is voor honden. Maar kijk je goed achter de voordeur, op internet of in de media dan valt op dat ook in het welvarende Nederland er nog heel wat te verbeteren is voor honden.

Zo vormen broodfok en illegale hondenhandel bijvoorbeeld een structureel en omvangrijk probleem in Nederland, met naar schatting tussen 50.000 en 125.000 pups per jaar verspreid over beide vormen. Dit gaat gepaard met gezondheidsrisico's, misleidende registraties en beperkte handhavingscapaciteit. Er vinden nog illegale hondengevechten plaats. Mensen gebruiken verboden opvoedmiddelen zoals prik- en stroombanden. Er zijn grote kwaliteits- en meningsverschillen tussen en over wat hondenwelzijn is en welke opvoeding het beste is voor honden.

Daarnaast is er nog een levendige discussie over verschillende hondenrassen en hun erfelijke gezondheidsaandoeningen en mate van agressie. In 2025 werd door de rechter nogmaals geoordeeld dat fokkers zich dienen te houden aan de wettelijke gestelde regels, waarbij het uitgangspunt is dat gezondheid belangrijker is dan uiterlijke kenmerken. Nog altijd lijden te veel rashonden aan een te korte snuit, te kleine schedel, rug-, heup- knie- en of neurologische problemen. Ook is er een levendige discussie over de verantwoordelijkheid voor fokkers als het gaat over aanvaardbaar gedrag van de dieren en bij wie honden wel of niet geplaatst mogen worden, om zo bijtincidenten te voorkomen.

Een steeds groter wordend probleem is ook de (onbedoelde) dierenverwaarlozing en -mishandeling. Nog altijd zijn er schrikbarend veel impulsaankopen, waardoor mensen honden in huis nemen die niet passen bij hun leefstijl en/of huishouden. Door een gebrek aan kennis, tijd, ruimte en/of geld van hun eigenaren krijgen duizenden honden per jaar niet de zorg die zij eigenlijk nodig hebben. Een bijkomende oorzaak is de almaar stijgende dierenartskostenzorg en het achterblijven van mensen die hun huisdier verzekeren. Maar ook een gebrek aan kennis zorgt voor de nodige problemen, onder welke ook ongelukken met honden en dagelijks tientallen (veelal te voorkomen) bijtincidenten.

De afgelopen drie jaar (2022–2025) heeft de Koninklijke Hondenbescherming zich met volle kracht ingezet voor structurele verbeteringen in het leven van honden in Nederland. We hebben belangrijke stappen gezet op het gebied van bewustwording, beleidsbeïnvloeding en individuele hondenhulp. Zo hebben na jarenlange voorbereiding in 2024 ons eerste eigen Hondencentrum in het Twentse Den Ham geopend, waardoor we oudere en kwetsbare honden direct kunnen helpen via onze noodopvang en eigenaren in kwetsbare situaties kunnen helpen.

Onze campagnes over verantwoord hondenbezit bereikten miljoenen mensen, en we werkten intensief samen met partners en beleidsmakers om de verwaarlozing van honden terug te dringen, de gezondheid van honden te verbeteren, het aantal bijtincidenten terug te dringen en het fokken op uiterlijke kenmerken en aanvaardbaar gedrag aan te pakken.

Tegelijkertijd blijven de uitdagingen groot. Daarom kijken we met dit nieuwe meerjarenbeleidsplan vooruit. Hoe zorgen we ervoor dat elke hond in Nederland een goed leven kan leiden? Welke keuzes moeten we maken om onze impact te vergroten? En hoe kunnen we mensen – van hondenbezitters tot beleidsmakers – inspireren om samen met ons op te staan voor de hond?

In dit nieuwe Meerjarenbeleidsplan 2025-2028 schetsen we onze koers voor de komende jaren. Vanuit onze missie, met oog voor de veranderende samenleving én met het belang van de hond altijd voorop.

We zullen onze werkzaamheden uitvoeren volgens de opgestelde merk- en organisatiewaarden. U zult lezen hoe we de organisatie de komende jaren verder professionaliseren en daarmee ook de impact op het hondenwelzijn vergroten.

Een essentieel onderdeel van ons plan is de financiering van onze werkzaamheden. Want onze ambitie en onze nadrukkelijke wens écht verschil te maken hebben ook een prijs. De kosten daarvoor

zullen we moeten dekken met de gulheid en liefde van onze trouwe donateurs, van fondsen en van bedrijven. Van mensen die net als wij willen opkomen voor honden, omdat zij dat zelf niet kunnen, van mensen die geloven dat het leven voor honden beter kan en moet. Daarom zullen we de komende jaren ook werken aan het vergroten van het vertrouwen in ons als organisatie. We willen laten zien dat we waarmaken wat we beloven en dat we hun bijdrage enorm waarderen.

Ik wens u veel plezier bij het lezen van onze plannen en hoop dat u net zo geïnspireerd raakt als wij als team. We zullen ons net zoals de afgelopen jaren met onze volle hart en betrokkenheid inzetten om zoveel mogelijk honden een zo goed mogelijk leven te geven. Veel dank voor uw interesse, belangstelling en uw steun daarbij.

Daphne Groenendijk

Directeur/bestuurder

Den Haag, 23 september 2025

1. Analyse

1.1 Analyse van de hondenpopulatie in Nederland

In Nederland leven naar schatting 1,7 miljoen honden (bron: Dibevo/ NIPO, 2025), verspreid over 16% van de Nederlandse huishoudens. Daarmee is de hond, na de kat, het meest gehouden huisdier. Er is een lichte daling van het aantal honden in Nederland in vergelijking met het jaar ervoor, toen het onderzoek op een aantal van 1,9 miljoen uit kwam. Het merendeel van deze honden wordt gehouden als gezelschapsdier, vaak met een sterke emotionele band tussen mens en dier. Gemiddeld zijn er 1,2 honden per huishouden.

Opvallende constatering en trends zijn:

- **Groei tijdens coronapandemie:** Tijdens de coronajaren (2020–2022) nam het aantal hondenbezitters merkbaar toe. Veel mensen kochten een hond voor gezelschap of structuur tijdens het thuiswerken.
- **Veranderende motieven:** Steeds meer mensen zien hun hond als volwaardig gezinslid. Tegelijkertijd spelen social media een rol in het populair maken van bepaalde rassen, wat het risico op impulsaankopen vergroot.
- **Gezondheidsproblemen bij rashonden:** Bepaalde rassen kampen structureel met erfelijke aandoeningen als gevolg van doorfok op uiterlijke kenmerken (zoals kortsnuiten).
- **Toename buitenlandse honden:** Een groeiend deel van de hondenpopulatie bestaat uit geïmporteerde honden – legaal én illegaal – afkomstig uit Oost-Europa of uit buitenlandse asielen.
- **Vergrijzing hondenbezitters:** Het aandeel oudere hondenbezitters stijgt, wat gevolgen heeft voor toekomstige zorg, herplaatsing en ondersteuning.

Aandachtspunten liggen vooral in:

- **Onzichtbare problematiek:** Veel problematiek speelt zich af achter de voordeur. Mishandeling of verwaarlozing van honden blijft vaak onzichtbaar voor hulpinstanties.
- **Structurele welzijnsproblemen:** Niet alle honden in Nederland hebben een goed leven. Gebrek aan kennis over opvoeding, beweging of gezondheidszorg leidt bij een deel van de honden tot gedrags- en welzijnsproblemen.
- **Toegenomen druk op opvang:** Door de stijging van het aantal afstandshonden – mede veroorzaakt door verkeerde aanschaf – staan opvanglocaties onder druk.

1.2 Analyse van hondenbezitters

Er wordt nog niet veel specifiek marktonderzoek verricht naar wie in Nederland de hondenbezitter is en wat deze personen drijft. Het meest betrouwbare onderzoek wordt jaarlijks verricht door Dibevo/NIPO. Uit dat onderzoek (2024) komen de volgende kenmerken naar voren van de gezinssamenstelling waarin honden zich voornamelijk bevinden.

Honden zijn voornamelijk te vinden in:

- Huishoudens ouder dan 50 jaar zonder kinderen (43%);
- Huishoudens met kinderen tussen de 5-14 jaar (43%) of in huishoudens waar het jongste kind ouder is dan 15 jaar (55%). In de andere huishoudens ligt dit rond een derde.

Ook weten we uit dat onderzoek iets over waar de hondenbezitters wonen:

- In het noorden, oosten en zuiden van Nederland heeft een op de vijf huishoudens een hond.
- In de drie grote steden heeft 12% een hond.
- In het westen heeft 16% een hond.

Verder weten we dit over de leeftijdsfase van de hond:

- 12% van de hondenbezitters heeft een hond tussen de 0-1 jaar oud.
- 59% van de hondenbezitters heeft een hond tussen de 2-9 jaar oud.
- 20% van de hondenbezitters heeft een hond ouder dan 9 jaar oud.

Redenen om een hond te nemen:

- Voor de gezelligheid (82%)
- Onvoorwaardelijke vriendschap (69%)
- Om meer te bewegen/actiever bezig te zijn (55%)
- Om eenzaamheid tegen te gaan (25%)

Er is geen duidelijke samenhang te vinden tussen het opleidingsniveau en/of het inkomensniveau en het houden van honden. Dat bevestigt ons vermoeden dat het houden van honden niet daarmee samenhangt.

**“Ieder leed
dat een hond
wordt aangedaan,
schaadt ons als
menselijke soort.”**

Arthur Japin, ambassadeur

2. Hondenbescherming anno 2025

De afgelopen meerjarenbeleidsperiode hebben we ons volledig gewijd aan een transitie als organisatie. We hebben de volgende veranderingen ondergaan:

- ① In 2022 hebben we onze rechtsvorm gewijzigd van vereniging naar stichting. Door het herinrichten van het bestuur en de toezichthoudende rollen is de organisatie minder fraudegevoelig en is er een grotere slagvaardigheid ontstaan.
- ② In 2024 is het allereerste Hondencentrum geopend waarin we oudere en kwetsbare honden opvangen. We hebben een unieke, prikkelarme opvang neergezet dat inmiddels aantoonbaar zorgt voor veel meer rust en natuurlijk gedrag bij de honden.
- ③ We hebben onze financiële administratie opnieuw ingericht en klaar gemaakt voor een complexere organisatie die in de groei en ontwikkeling zit.
- ④ We hebben onze ledenadministratie (voor de vereniging) vervangen door een volwaardig CRM-systeem, zodat we onze achterban zo persoonlijk mogelijk op de hoogte kunnen houden van onze resultaten.

- ⑤ We zijn actiever fondsen aan het werven. De wervingskanalen waar we inmiddels gebruik van maken, zijn online (website, sociale media, e-mailmarketing), direct mail (post, minimaal), telemarketing (nog minimaal), evenementen, bedrijven en (vermogens)fondsen. We hebben veel uitgeprobeerd om te toetsen hoe we hondenbezitters en -liefhebbers konden bereiken.
- ⑥ We hebben inmiddels drie ambassadeurs aan ons verbonden die ons helpen bekender te worden: Heleen van Royen, Arthur Japin en Renate Gerschtanowitz.
- ⑦ We werken met steeds meer organisaties en overheden samen om resultaten te bereiken.

Om onze doelstellingen te bereiken, werken we op twee locaties met een deel vaste medewerkers (in 2025 8,91 fte – 9 medewerkers en een directeur-bestuurder) en vier oproepkrachten (dierenverzorgers). Vanuit de locatie in Den Haag zorgen we voor de fondsenwerving, de voorlichting, lobbyactiviteiten en administratie. De locatie in Den Ham (OV) is volledig gericht op het opvangen en verzorgen van oudere en kwetsbare honden. Ook voor de nieuwe beleidsperiode zal deze verdeling gelden.

3. Missie en visie

Voor onze nieuwe beleidsperiode 2025–2028 hebben we onze bestaande missie en visie verder aangescherpt. De reden is dat we ons in het werkveld van dierenwelzijnsorganisaties scherper en duidelijker moeten profileren. De vorige formulering kwam wat afstandelijker over, terwijl we juist dichterbij de hondenliefhebber willen staan. Daarom luidt **onze missie** de komende beleidsperiode:

De Hondenbescherming wil een goed en gezond leven voor iedere hond in Nederland.

Om die reden hebben wij als **visie**:

Als stem van de hond doen wij alles wat mogelijk is om kennis over hondenwelzijn te vergroten, honden in nood te helpen en een maatschappij te creëren waarin hond en mens in harmonie samenleven.

Onze **strategie** is dat wij kwetsbare honden helpen door voor hen op te komen en te zorgen voor een veilige omgeving waar ze zoveel mogelijk hond kunnen zijn. Dat doen we door met anderen de handen ineen te slaan.

We vinden onze waarden erg belangrijk in ons pad naar het bereiken van ons doel. Dit zijn onze waarden:

- Deskundig
- Trouw
- Toegankelijk
- Daadkrachtig

De organisatie zal zich blijven richten op de drie pijlers: **opvang**, **bescherming** en **kennis**:

**“Fantastisch om deel
uit te maken van dit
fantastische team met
een heel groot hart voor
onze senior honden.”**

Erna Oldegbers, vrijwilliger
Hondencentrum Den Ham

4. Uitgangspunten Meerjarenbeleidsplan 2025-2028

De organisatie is sinds 2016 steeds meer een bepaalde richting in gegaan. Deze richting is weloverwogen uitgezet, onderzocht door diverse consultants en is sindsdien richtinggevend voor het nieuwe meerjarenbeleidsplan voor 2025-2028.

Onder nog even de uitgangspunten op een rij:

1 Goed doel in plaats van "vermogensfonds"

In het verleden functioneerde de organisatie als een soort vermogensfonds. Dierenwelzijnsorganisaties konden een financieel verzoek doen om een project gefinancierd te krijgen. Daardoor kon de Hondenbescherming bijdragen aan onder meer de opstart van Dutch Cell Dogs en het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling (LED) aan de Universiteit Utrecht. Ook werden diverse wetenschappelijke onderzoeken gesteund. Inmiddels is de organisatie de transitie volledig door. Het spaargeld is voor het grootste deel opgegaan aan de ontwikkeling en de bouw van ons eigen Hondencentrum in Den Ham en aan de inrichting van alle randvoorwaarden om als goed doel goed te kunnen functioneren. Om de organisatie financieel gezond te houden en aan te sluiten bij de voorwaarden van een goed doel, zijn we sinds 2022 actief aan het fondsenwerven. Ook gaat een steeds groter deel van onze uitgaven direct naar onze doelstellingen.

2 Directe impact in plaats van indirecte impact

De organisatie heeft haar sporen verdiend in de hondensector met een hoog kennisniveau op juridisch terrein, op het gebied van kynologische kennis, wetenschappelijk onderzoek en op het gebied van welzijn. De kennis werd vergaard samen met opleiders en wetenschappelijke instellingen en via hen doorgegeven aan opleiders van (nieuwe) hondeneigenaren. In onze afgelopen beleidsperiode hebben we onze zienswijze op de impact die we willen hebben, aangepast. We denken en geloven nu dat we de grootste impact op het welzijn van honden kunnen hebben als we direct hulp kunnen bieden aan honden zelf, aan hun verzorgers en aan de gemeenschap om de dieren heen. We hebben de afgelopen jaren al goede eerste resultaten gezien van onze gewijzigde aanpak. Deze lijn willen we in deze nieuwe beleidsperiode verder doorzetten. Onze opvang van oudere en kwetsbare honden in nood én de manier waarop we dat doen, blijven een belangrijke pijler. Verder richten we ons nog meer op de preventie van verwaarlozing door hondenhouders (nog meer) voor te lichten en te lobbyen voor betere regels. Ook richten we ons direct op de baasjes door hen te helpen met hoe ze hun eigen dier zo goed mogelijk tegen verschillende gevaren kunnen beschermen.

3 Samen voor een grotere footprint

Als goed doel willen we dat zoveel mogelijk van het gedoneerde geld wordt besteed aan de doelstelling. Om die reden houden we ons team zo klein als mogelijk. Om wel veel impact te kunnen maken, zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op. De afgelopen beleidsperiode hebben we daarvoor de eerste belangrijke stappen gezet. We merken dat door onze openheid we op steeds meer terreinen samenwerkingen kunnen aangaan. Deze lijn zetten we ook in de nieuwe beleidsperiode door. Samenwerking is voor ons als kleinere organisatie essentieel. Wij zien het als een bittere noodzaak om dit te doen. We zien samenwerking in de breedste zin van het woord, namelijk door samen te werken met fondsen, organisaties, bedrijven, overheid, politie, onderwijsinstellingen, et cetera, om de situatie voor honden te verbeteren.

Naast deze uitgangspunten zullen we onze sterktes uit onze SWOT¹ verder ontwikkelen, onze zwaktes omzetten in sterkere punten, rekening houden met onze bedreigingen en waar mogelijk kansen pakken.

1. Onze SWOT is te lezen in de bijlage.

5. Doelstellingen

Ook al zijn we een kleine organisatie, onze plannen zijn ambitieus. Daarom willen we ook doelen stellen en streven we ernaar om deze doelen tussen 2025 en 2028 te halen. In de jaarplannen werken we deze doelstellingen uit. Ieder jaar zullen we evalueren waar we staan en de doelen – indien nodig – naar boven of beneden bijstellen. De doelen willen we zo meetbaar mogelijk insteken, zodat we goed kunnen sturen en ons kunnen verantwoorden naar interne en externe stakeholders. De afgelopen jaren hebben wij flink geïnvesteerd in meer data gedreven werken. Wij kunnen hierdoor onze inhoudelijke doelen steeds beter met duidelijke cijfers duiden. De komende jaren zal het data gedreven werken een steeds prominentere plek krijgen binnen onze organisatie.

Onze onderling verweven doelstellingen komen voort uit onze missie en visie waarin het bijdragen aan een goed en gezond leven voor alle honden in Nederland centraal staat. We hebben daarbij samenhangende financiële en inhoudelijke doelstellingen.

- De **financiële doelstelling** is het zorgen voor een groeiende stroom financiële middelen zodat de organisatie activiteiten kan uitvoeren die bijdragen aan een beter welzijn van honden in Nederland.
- De **inhoudelijke doelstelling** betreft het beïnvloeden van denken en handelen in de Nederlandse samenleving ten aanzien van de positie van honden. Hiermee versterken we bewustzijn en draagvlak voor hondenwelzijn en borgen wij deze in het beleid van overheden, bedrijven, het onderwijs, opvanglocaties en andere relevante maatschappelijke organisaties.

5.1 Financiële doelstellingen

Om ons werk te kunnen doen, zijn wij volledig afhankelijk van vrijwillige donaties van mensen, bedrijven en organisaties die ons een warm hart toedragen. Door de toenemende kosten en uitgaven aan onze doelstellingen, is een groeiende stroom aan financiële middelen een randvoorwaarde voor de gezondheid van onze organisatie. Naast de inkomsten via fondsenwerving ontvangen we rendement en winst uit onze (continuïteits)reserves die we beleggen. Omdat de financiële wereld momenteel grillig is, zullen we in 2025/2026 een besluit nemen of we op deze manier doorgaan, of dat we onze reserves op een spaarrekening of deposito zetten.

Met de bouw van ons eigen Hondencentrum zijn onze reserves enorm geslonken waardoor wij een enorme fondsenwervende uitdaging hebben. Om die reden is fondsenwerving de komende meerjarenbeleidsperiode van essentieel belang en dus een van de belangrijkste speerpunten. Er zal een specifieke fondsenwervingsstrategie worden ontwikkeld, zodat de organisatie zich goed kan focussen. Daarin zal staan dat gedurende deze beleidsperiode de Hondenbescherming zich primair richt op een aanzienlijke groei in structurele steun van mensen die ons maandelijks, jaarlijks of met een periodieke schenking steunen. Ook maken we prioriteit van het werven van nalatenschappen om inkomsten op de langere termijn zeker te stellen.

Op basis van een bescheiden marktverkenning ligt ons potentieel in de doelgroep 50+ en in het bezit van een hond². Onze secundaire doelgroep is iedereen die van honden houdt. We zien kansen in het werven van fondsen bij organisaties zonder winststreven en blijven

het bedrijfsleven betrekken bij onze missie. Door het krimpen van onze reserves verwachten wij echter minder rendement en winst uit ons eigen vermogen.

We stellen de volgende doelen op voor de komende jaren:

Doel	2025	2026	2027	2028
Donaties particulieren algemeen*	€ 430.000	€ 488.000	€ 566.000	€ 614.000
Nalatenschappen	-	€ 50.000	€ 60.000	€ 70.000
Bedrijven	€ 125.000	€ 130.000	€ 140.000	€ 150.000
Organisaties**	€ 150.000	€ 350.000	€ 375.000	€ 400.000
Levering van diensten	€ 52.000	€ 227.000	€ 150.000	€ 167.000
Financiële baten	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totaal	€ 857.000	€ 1.345.000	€ 1.381.000	€ 1.501.000

* Bij donaties particulieren zijn ook inkomsten uit evenementen zoals de Honden voor Hondenloop meegenomen

** Organisaties zijn instellingen zonder winststreven, denk aan vermogensfondsen en stichtingen.

In 2025 hebben we het streven om onze 3.000ste donateur te verwelkomen. De meetbare doelstellingen op aantallen donateurs zijn:

Doel	2025	2026	2027	2028
Aantal maandelijkse donateurs	3.000	4.000	5.000	6.000
Aantal periodieke schenkers	50	75	100	125
Aantal opnames in testament	70	80	90	100

5.2 Inhoudelijke doelstellingen

In deze beleidsperiode willen we als organisatie focus aanbrengen op alle inhoudelijke en relevante onderwerpen die raken aan onze doelstelling. Omdat er nog zoveel in Nederland moet gebeuren om alle honden een goed en gezond leven te bieden, zullen we – gezien de omvang van de organisatie, het beschikbare budget en de tijd – keuzes moeten maken. Om die reden willen we ons de komende periode richten op drie inhoudelijke gebieden die aansluiten bij de drie pijlers van de organisatie. We willen ook de inhoudelijke doelstellingen in komende beleidsperiode zo concreet mogelijk maken. Daarom hebben we ook voor een aantal daarvan concrete, meetbare doelstellingen opgesteld.

Opvang

In 2024 hebben ons eigen Hondencentrum geopend. Omdat het centrum uniek is in Nederland maakt het onze organisatie onderscheidend van andere dierenwelzijnsorganisaties. Daarom zullen we op meerdere vlakken ons focussen op het behalen van resultaten die betrekking hebben op ons centrum.

Naast de resultaten die we met ons centrum willen behalen, oriënteren we ons gedurende de nieuwe beleidsperiode ook alvast op uitbreiding naar een tweede Hondencentrum om ook op een andere plek in Nederland opvang te kunnen bieden aan oudere en kwetsbare honden.

**“Ga nog heel lang
door met jullie
geweldig werk,
tomeloze inzet
en liefde voor
de honden!”**

Anouschka Beck, donateur

Resultaten die we tussen 2025 en 2028 willen bereiken:

1 Een nieuwe standaard zetten voor het opvangen van honden

Met het openen van ons eigen, prikkelarme Hondencentrum juni 2024 kunnen wij nog meer oudere en kwetsbare honden opvangen en een kans geven op een nieuw leven. Met de door ons opgedane kennis, willen wij andere opvanglocaties voor kortere (dagopvang) en ook voor langere tijd (asiel/pension) inspireren om de standaard van hun opvang te verbeteren. Ook willen wij invloed (blijven) uitoefenen op de standaard gesteld vanuit de wet- en regelgeving. Helaas laat deze nog altijd te wensen over. De regels daarvoor zijn verouderd en gebaseerd op een situatie waarin men ervanuit ging dat zwerdieren maar kort een plek nodig hadden en er voor twee weken door gemeenten een bedrag beschikbaar werd gesteld om een nieuw thuis voor dieren te vinden.

Omdat het tijdelijk onderbrengen van een hond door het dier als stressvol wordt ervaren, is het belangrijk dat de omgeving niet verder bijdraagt aan het verder verhogen van het stresslevel bij honden. Echter, de huidige praktijk doet dat vaak wel, waardoor

honden in opvangsituatie onnodig (veel) worden blootgesteld aan prikkels die zorgen voor een negatieve invloed op hun gezondheid en gedrag. Dat zorgt ervoor dat het lastiger is een nieuw thuis te vinden voor een hond, of voor een moeizamere overgang naar het nieuwe onderkomen. Aan dit punt – specifiek voor honden – wordt door politiek en andere dierenwelzijnsorganisaties nog te weinig aandacht gegeven. Wij hebben hier de afgelopen jaren al verbeterstappen in gezet, maar nog altijd is meer bewustzijn nodig. Daarom blijft dit ook de komende jaren een speerpunt. Samen met verschillende partijen willen wij een voedingsbodem creëren om dit probleem aan te pakken en te verbeteren.

Als concreet doel willen we jaarlijks tenminste vijf opvanginstellingen inspireren met ons centrum en hen stimuleren verbeteringen door te voeren in het opvangen van honden (zie meetbare doelstellingen-kader).

Ons tweede doel op dit speerpunt is dat we voor het einde van deze beleidsperiode een fonds hebben gevormd van waaruit we onderzoek zijn gestart naar de welzijnseffecten van ons model als opvanglocatie voor honden.

② **Opvangen van honden in nood**

De tweede langere termijn doelstelling waar we ons op focussen is het opvangen van oudere en kwetsbare honden in nood. Sinds juni 2024 kunnen we dat in eigen beheer doen. We zijn gestart met een gedeeltelijke capaciteit. De hoge standaard die wij stellen voor het opvangen van oudere en kwetsbare honden vraagt om hoogwaardige verzorging. Ook is er met deze honden vaak meer aan de hand dan jongere honden in minder complexe situaties. Omdat onze fondsenwerving nog niet voldoende op orde was, zijn we bescheiden gestart, om onze kosten goed te kunnen beheersen. We zien alleen een toename aan verwaarlozing van honden in Nederland. Ook is er geregeld veel meer vraag dan dat we tot nu toe konden bieden. Daarom willen we gedurende deze nieuwe beleidsperiode de capaciteit/het aantal beschikbare plaatsen voor honden in nood uitbreiden. Dat betekent dat we een groei verwachten in de kosten die nodig zijn om deze honden de zorg te kunnen geven die nodig is. De uitgaven zullen bestaan uit een uitbreiding van het aantal verzorgers, meer uitgaven voor dierenartsenzorg, dierenfysiotherapie, voer en andere benodigheden om de honden een zo goed mogelijke tijd bij ons te bieden. Ook zullen we meer aandacht moeten besteden aan onze naamsbekendheid, zodat we voor de honden passende, nieuwe baasjes kunnen vinden.

Om de groei van ons werk ook goed te kunnen meten, hebben we concrete resultaatdoelstellingen opgesteld op het gebied van het aantal honden dat we de komende beleidsperiode per jaar wensen op te vangen. Ook meten we het aantal herplaatste honden.

Tot slot zijn er gesprekken met diensten waarvoor honden worden ingezet, denk aan de politie, douane en defensie. De diensten hebben interesse in een permanent pension voor hun gepensioneerde diensthonden. We hebben nu daarvoor twee honden gerekend voor het jaar 2026, een voor in 2027 en een voor in 2028.

③ **Hondencentrum als expertisecentrum**

Tot slot willen we de komende jaren ons Hondencentrum meer gaan ontwikkelen als ons kenniscentrum. Een plek waar we kennis vergaren en kennis delen, zodat we samen nóg beter weten hoe we honden een zo goed en gezond mogelijk leven kunnen bieden. Daarom hebben we ook meetbare doelstellingen voor het aantal deelnemers aan onze lezingen/workshops.

De KPI's voor speerpunt Opvang zijn samen te vatten in deze tabel:

Doel	2025	2026	2027	2028
Opvang oudere en kwetsbare honden	80 honden	100 honden	110 honden	120 honden
Herplaatsing honden*	75 honden	70 honden	80 honden	85 honden
Aantal bezoekers hondenopvangcentrum**	1.500	2.000	2.500	3.000
Advies aan andere opvang-instellingen	5	5	5	5
Aantal mensen dat een betaalde lezing/ workshop volgt in Hondencentrum	300 mensen volgen lezing/ workshop	500	750	1.000

* Ons streven is alle honden te herplaatsen. In de praktijk is dat voor sommige honden wat lastiger, waardoor we niet tot een 100%-score komen om te herplaatsen. Een klein percentage overlijdt in onze opvang, vanwege de leeftijd en de staat waarin de honden bij ons worden gebracht. Ook zien we dat het voor andere honden wat langer duurt voordat we een geschikt nieuw thuis vinden. Om de kosten daarvoor te dekken, werken we onder andere met de propositie sponsorhond.

** We ontvangen steeds meer bezoek. Dat kunnen mensen zijn die een rondleiding willen, mensen die interesse hebben in een hond, organisaties die ons willen steunen of vrijwilligerswerk willen doen of mensen die naar een van onze evenementen komen, zoals lezingen, workshops of een open dag.

Bescherming en Kennisbevordering

Naast onze doelstelling voor het opvangen van honden focussen we ons de komende beleidsperiode op een aantal (lange termijn) thema's. Deze komen voort uit onderwerpen die leven bij onze primaire doelgroep en hen aanspreken³:

1 Het tegengaan van (bedoelde en onbedoelde) verwaarlozing van de hond

Het aantal meldingen van verwaarlozing en mishandeling van honden blijft onverminderd hoog (bron: jaarverslag Landelijke Inspectiedienst 2024). Het Corona-effect is ook nog altijd merkbaar. Veel mensen namen een hond tijdens de lockdown die bij nader inzien toch niet in hun leven paste. De sterke inflatie die volgde op Corona en het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft ervoor gezorgd dat veel mensen de kosten voor hun hond niet meer kunnen betalen. Ook de sterke stijging van de kosten voor de dierenarts zorgt ervoor dat veel mensen de nodige zorg voor hun hond uitstellen of zelfs volledig afstellen. Het aantal maal dat dierenartsen een melding bij meldpunt 144 hebben gedaan omdat klanten weigerden hun zieke dier de juiste zorg te bieden is meer dan verdubbeld. Dit alles met desastreuze gevolgen voor de gezondheid van de hond.

Ook in ons Hondencentrum ontvangen wij met grote regelmaat honden waar al langere tijd niet goed voor is gezorgd. Honden komen binnen met een vervilte vacht, slecht gebit, lange nagels en hebben vaak over- of ondergewicht. Niet zelden werden zij niet meer uitgelaten en deden zij hun behoefte in de tuin. Dit is lang niet altijd een vorm van opzettelijke verwaarlozing. Gebrek aan kennis en achtervang bij (veelal oudere) mensen zorgen voor een steeds verdere aantasting van het welzijn van de hond.

Om (bedoelde en onbedoelde) verwaarlozing van honden aan te pakken en mishandeling terug te dringen, gaan wij de komende jaren aan het werk met:

- Voorlichting voorafgaand aan het aanschaffen van een hond ("campagne Neem geen Hond").
- Stimuleren van pre-aanschafcursus.
- Voorlichting over het goed houden van honden.
- Stimuleren van cursussen/trainingen, ook na een puppy-cursus.
- Het inzetten op het reguleren van de tarieven voor dierenartsen.
- Het geven van lezingen aan toekomstig dierenartsen binnen het cluster forensische diergeneeskunde over het herkennen van verwaarlozing en mishandeling.
- Het behoud van meldpunt 144 en zorgen voor meer budget bij de politie om op tijd te kunnen ingrijpen bij verwaarlozing van honden.

3. Thema's zijn gebaseerd op uitkomsten van een donateursenquête die in 2025 is gehouden onder de huidige donateurs van de Koninklijke Hondenbescherming.

Het doel is om gedurende de beleidsperiode 2025–2028 de volgende concrete doelen te hebben bereikt als gevolg van onze lobby en voorlichting om verwaarlozing van honden te voorkomen:

- Minimaal 1 miljoen mensen hebben kennisgenomen van de campagne “Neem geen hond”.
- Het ministerie van LNV is net als de Tweede Kamer overtuigd van het nut van een verplichte pre-aanschafcursus en zet de ontwikkeling van de cursus in het jaar 2026 in gang.
- De Hondenbescherming ontvangt van het ministerie in 2026 officieel de opdracht en een projectsubsidie om een set aan criteria op de leveren waaraan de pre-aanschafcursus moet voldoen.
- De overheid gaat zich inmengen in de prijzen voor dierenartsen: het btw-tarief wordt per 1 januari 2027 verlaagd van 21% naar 9% btw, en er komt een prijsplafonds voor basiszorg bij dierenartsen.
- Het meldpunt 144 blijft bij de politie en het budget voor capaciteit voor 144 bij de Politie wordt vanaf het jaar 2027 verdubbeld.

2 Het tegengaan van ongezonde fok en broodfok

Al een aantal jaar zet de KHB zich – samen met andere (dierenwelzijns-)organisaties – in om het fokken, houden en verhandelen van honden met schadelijke uiterlijke kenmerken te verbieden. Denk hierbij aan honden met een te korte snuit of te kleine schedel. Deze kenmerken veroorzaken immens veel leed bij honden. Ook ontstaan er steeds meer andersoortige

gezondheidsproblemen, zoals neurologische aandoeningen, problemen met heup- en/of kniegewrichten door het fokken met dieren met een te kleine genetische diversiteit. Daarom blijft de Hondenbescherming ook de komende jaren aandacht vragen voor een verantwoord fokbeleid en zullen we consumenten voorlichten over dit thema.

Daarnaast zal de Hondenbescherming meer aandacht gaan schenken aan de problematiek rondom het fokken en handelen van honden uit louter winstbejag (broodfok). Samen met andere organisaties willen we een einde aan de verwerpelijke huisvesting en behandeling van fokdieren, erfelijke ziektes en niet gesocialiseerde en zieke pups. We zullen dat doen door potentiële hondeneigenaren voor te lichten en wet- en regelgeving te beïnvloeden om misstanden aan te pakken.

Het doel is om gedurende de beleidsperiode 2025–2028 de volgende concrete doelen te hebben bereikt als gevolg van onze lobby en voorlichting als het gaat om ongezonde fok en broodfok:

- In 2026 wordt naast het fokken ook het handelen in honden die lijden onder hun schadelijke kenmerken verboden. Het verbod gaat in per 2027.
- Jaarlijks bereiken we samen met de collega-organisaties tenminste een miljoen mensen met onze campagne “Koop geen.... Kortsnuut/minihondje”, waardoor mensen worden ontmoedigd deze honden aan te schaffen.
- De verkoop van honden die lijden onder schadelijke kenmerken daalt vanaf 2026 met tenminste 10% per jaar.

3 (Het beschermen van je) Eigen hond

Net als de voorgaande jaren zullen we ons blijven inzetten op wat mensen kunnen doen voor hun eigen hond. Hoe kunnen ze hun hond beschermen? Bijvoorbeeld tegen bepaalde gevaren zoals het eten van eikels, slakken, grasaren, tegen virussen/ziekten, tegen de wolf of vuurwerk? We blijven mensen stimuleren om te letten op de gezondheid van hun hond, door ze regelmatig uit te laten, op hun gewicht te letten en hen regelmatig door een dierenarts te laten controleren zodat ze op tijd geholpen kunnen worden. Daarvoor is betaalbare, toegankelijke dierenartsenzorg belangrijk. Ook blijven we ons inzetten voor voldoende, veilige losloopgebieden. We zullen mensen via onze onlinekanalen voorlichten en bij de overheid lobbyen als regels, wetten en/of afspraken helpen om dit waar nodig te ondersteunen.

- 60% van de Nederlandse bevolking is in 2026 op de hoogte van angst bij honden voor vuurwerk, na herhaaldelijke campagnes "Hou vuurwerk uit mijn buurt"; 70% in 2027, 80% in 2028.
- Jaarlijks vragen tenminste 5 gemeenten om advies voor veilige losloopgebieden.
- Er is een eerste database van veilige losloopgebieden in Nederland.

De KPI's voor de inhoudelijke doelstellingen voor de speerpunten Bescherming en Kennis zijn samen te vatten in:

Doel	2025	2026	2027	2028
Ontwikkelen pre-aanschafcursus		Besluit en start ontwikkeling	Criteria akkoord, ontwikkelen cursus	Pilot online cursus
Meldpunt bijtincidenten	Meldpunt operationeel	Eerste rapportage gegevens bijtincidenten bekend	Op basis van cijfers bijstellen beleid/ maatregelen	
Regulering kosten dierenarts		Akkoord Tweede Kamer op verlaging btw en prijsplafond	Start nieuwe regels voor basiszorg dierenartsen	
Meldpunt 144	Meldpunt 144 blijft bij politie	Akkoord voor verdubbeling capaciteit meldpunt	Start met dubbele begroting voor 144	Aantal afgehandelde zaken 144 gestegen met 25%
Fokverbod honden die lijden aan schadelijke uiterlijke kenmerken	Campagne > bereik 1 miljoen mensen	Akkoord verbod in Tweede Kamer	Fokverbod gaat in	Daling verkoop honden die lijden aan schadelijke uiterlijke kenmerken met 10%.

Doel	2025	2026	2027	2028
Vuurwerkverbod – kennis over angst honden voor vuurwerk	Campagne "Hou vuurwerk uit mijn buurt" bereikt > 1 miljoen mensen	Campagne "Hou vuurwerk uit mijn buurt" bereikt > 1 miljoen mensen; 60% van de NL'ers is bekend met angst	Campagne "Hou vuurwerk uit mijn buurt" bereikt > 1 miljoen mensen; 70% van de NL'ers is bekend met angst	Campagne "Hou vuurwerk uit mijn buurt" bereikt > 1 miljoen mensen; 80% van de NL'ers is bekend met angst
Toename aantal veilige losloopgebieden in Nederland	5 gemeenten vragen informatie op over veilige losloopgebieden	5 gemeenten vragen informatie op over veilige losloopgebieden	5 gemeenten vragen informatie op over veilige losloopgebieden	5 gemeenten vragen informatie op over veilige losloopgebieden
Database voor losloopgebieden in Nederland		Inventarisatie veilige losloopgebieden	Eerste gebieden in database, ontwikkeling toegankelijke website/applicatie losloopgebieden.	Database/applicatie beschikbaar voor publiek

**“Het is fantastisch om
te zien hoe steeds
meer mensen ons werk
omarmen, zodat we
samen ook nog meer
honden kunnen helpen.”**

Daphne Groenendijk, directeur

5.3 Organisatorische doelstellingen

De ambitieuze plannen vragen ook om een zorgvuldige planning van de organisatie. Daarom hanteren we ook doelstellingen met betrekking tot de groei van de organisatie. De KHB heeft momenteel twee werklocaties. In Den Haag werken medewerkers die zich bezighouden met onze administratie, fondsenwerving, communicatie, voorlichting en lobby met de politiek en overheid. In Den Ham staat alles in het teken van ons Hondencentrum. We vangen daar oudere en kwetsbare honden op, verzorgen ze en zoeken een nieuw thuis voor ze. Ook verzorgen we lezingen en

workshops om kennis over het houden en verzorgen van honden verder te vergroten. De medewerkers vormen samen één team en één gezicht naar buiten.

In 2025 hebben we een formatie van 8,91 fte. We zouden graag in 2026 de capaciteit in ons Hondencentrum willen vergroten door een dierenverzorger per dag toe te voegen. Daarom zal onze formatie in 2026 met 1,5 fte groeien. De jaren erna zal de formatie gelijk blijven, tenzij onze fondsenwerving het toe laat om verder te groeien. Als er ruimte in de begroting zal ontstaan, zal de wens zijn om verder uit te breiden in fondsenwerving en in het aantal dierenverzorgers.

Ondersteunende diensten blijven we de komende jaren inhuren. Denk aan taken zoals ICT, HR-advies en financiële administratie.

Doel	2025	2026	2027	2028
Totaal aantal fte	8,91 fte	10,51 fte	10,51 fte	10,51 fte

Gedurende de jaren 2022-2025 hebben we ons vrijwilligersbeleid uitgebreid en verder geprofessionaliseerd. In de nieuwe beleidsperiode willen we het aantal vrijwilligers verder laten groeien. Vooral het aantal vrijwilligers dat ons kan helpen in ons Hondencentrum in Den Ham.

Doel	2025	2026	2027	2028
Totaal aantal vrijwilligers dat zich minimaal 1 keer (een uur) inzet voor de KHB	30	40	45	50

6. Beweging voor hondenwelzijn

Om een groeiende financiële stroom op gang te krijgen, zullen we doelgroepen in beweging moeten krijgen voor onze missie. We zullen hen moeten overtuigen dat we in Nederland op een betere of andere manier moeten omgaan met honden, om hen een goed en gezond leven te geven, een leven waarin een hond echt hond kan zijn.

Gedurende de beleidsperiode zullen we intern programma's en een nieuwe strategie ontwikkelen op het verder in beweging krijgen van deze groepen, zodat we gezamenlijk kunnen werken aan een betere en veiligere leefomgeving voor honden en mensen, alsook een verbetering in het hondenwelzijn.

De doelgroepen die we in beweging willen brengen zijn:

Hondenhouders	• Mensen die thuis een hond hebben. • Mensen die met honden fokken. • Mensen die honden begeleiden, denk aan honden uitlaat services. • Mensen die honden opvangen, denk aan asielen en pensions.
Hondenliefhebbers	• Mensen die (bewust) geen hond hebben, maar wel van honden houden.
Potentiële/toekomstige hondenhouders	• Volwassenen. • Kinderen.
Professionals in de hondensector	• Mensen die werken met en/of voor honden.
Beleidsbepalers	• Mensen in de (lokale) politiek. • Mensen bij de (lokale) overheid.
Handhavers	• (Dieren) politie. • Boa's.
Dierenwelzijn-ambassadeurs	• Organisaties t.b.v. dierenwelzijn. • Melders van misstanden. • Wetenschappers.

7. Uitwerking en evaluatie

Het Meerjarenbeleidplan is door de directie vastgesteld op 19 september 2025 en door de Raad van Toezicht goedgekeurd op 23 september 2023. Het Meerjarenbeleidplan geeft de kaders voor de ontwikkeling van de meer concrete jaarplannen voor 2025, 2026, 2027 en 2028. Jaarlijks evalueert het team van de KHB de werking van het meerjarenbeleidplan, waarna de directie een notitie of memo opstelt ten behoeve van de ontwikkeling van het volgende jaarplan. In dit proces betreft de organisatie belangrijke ontwikkelingen en de inbreng van zowel de Raad van Toezicht als de Raad voor Hondenwelzijn. Het nieuwe jaarplan volgt de kaders zoals deze in het Meerjarenbeleidsplan en de -begroting zijn opgesteld. Mocht er bijgestuurd moeten worden, dan kan dat alleen na nadrukkelijke goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Binnen de jaarplancycclus bewaakt de directie de voortgang van de uitvoering van het jaarplan en beoordeelt deze de bereikte resultaten. De directie informeert de Raad van Toezicht door iedere vergadering een speciaal ontwikkeld dashboard te delen en de Audit Commissie ieder kwartaal mee te nemen in alle financiële ontwikkelingen. Na ieder kwartaal wordt ook met de medewerkers teruggekeken, geëvalueerd en eventueel bijgestuurd, voor zover de benodigde bijsturing nog niet is ingezet.

**“Dank jullie
wel voor jullie
actie voor een
landelijk vuur-
werkverbod!”**

Mariëlle Faas,
volger op Facebook

Bijlage: MJBP 2025–2028

Meerjarenbegroting 2025–2028

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	Begroting 2025*	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
	€	€	€	€
BATEN				
Baten van particulieren	430.000	538.000	616.000	684.000
Baten van bedrijven	125.000	130.000	140.000	150.000
Baten van verbonden organisatie zonder winststreven	150.000	350.000	375.000	400.000
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	52.000	227.000	150.000	167.000
Saldo financiële baten en lasten	100.000	100.000	100.000	100.000
Som der baten	857.000	1.345.000	1.381.000	1.501.000
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
Opvang	550.000	590.000	570.000	570.000
Bescherming	206.500	268.000	251.000	211.000
Kennisbevordering	127.000	147.000	132.000	132.000
	883.500	1.005.000	953.000	913.000

* De Begroting voor 2025 is gebaseerd op de bijstelling, na akkoord op 23 -09-2025

Meerjarenbegroting 2025–2028

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	Begroting 2025*	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
	€	€	€	€
WERVING BATEN				
Wervingskosten	145.500	155.000	147.000	148.000
	145.500	155.000	147.000	148.000
BEHEER EN ADMINISTRATIE				
Kosten van beheer en administratie	225.000	225.000	226.000	226.000
Kosten van beleggingen	10.000	15.000	10.000	10.000
	235.000	240.000	236.000	236.000
Som der lasten	1.264.000	1.400.000	1.336.000	1.297.000
RESULTAAT	-407.000	-55.000	45.000	204.000

* De Begroting voor 2025 is gebaseerd op de bijstelling, na akkoord op 23-09-2025

SWOT-analyse Koninklijke Hondenbescherming 2025

Sterkte	Zwakte
Toonaangevende partij met 113 jaar aan opgebouwde kennis.	Naamsbekendheid organisatie is erg laag.
Duidelijke "grootse" naam.	Verwarring met Dierenbescherming (wordt wel steeds minder).
Enige charitatieve organisatie in NL volledig gericht op de hond.	Onvoldoende duidelijk voor publiek wat organisatie allemaal doet.
Eigen Hondencentrum waar we op unieke wijze oudere en kwetsbare honden in nood opvangen.	Organisatie is relatief klein, essentieel om duidelijke keuzes te maken.
Internationaal (universitair) breed netwerk voor kennis over hondenwelzijn.	Tot 2025 financieel relatief weinig geïnvesteerd in vergroten naamsbekendheid.
Gericht op zowel dier als houder en omgeving, met brede maatschappelijke impact.	Tot 2021 nauwelijks ervaring met fondsenwerving. Ervaring is er, maar conversie komt minder goed op gang.
Landelijk bereik.	Te weinig urgente fondsenwerving
Zeer betrokken medewerkers, met veel dienstjaren.	Data in NL rondom honden bestaat niet, dus effecten hulpverlening is moeilijk meten ten opzichte van totaal.
Korte lijnen, organisatie kan snel schakelen en is erg wendbaar.	
Betrouwbare partner voor overheid, gemeenten, onderwijsinstellingen, politie en hondenscholen.	
Sparringpartner ministerie LNV.	
Al 25 jaar uniek in het opvangen van oudere, kwetsbare honden in seniorenhuis.	
Media weten ons steeds beter te vinden.	

Kans	Bedreiging
Gebruik maken van doelgroep die vooral van honden houden en onze unieke positie waarderen.	Groeiend aantal fondsenwervende instellingen/doelen die concurreren om de euro die wordt gedoneerd. Ook steeds meer dierenwelzijnsorganisaties.
16% van de huishoudens heeft een hond versus 2.500 maandelijkse donateurs > grote potentiële groep donateurs.	Verschillende crises in de wereld die zorgen voor prijsstijgingen, inflatie en koopkrachtverlies, waardoor minder beschikbaar is om te doneren aan goede doelen.
Groeiende groep ouderen met een hond die iets wil regelen voor als hen iets overkomt.	Reserve staat nu op beleggersrekening. Wisselende beursresultaten kunnen een bedreiging zijn voor onze reserves.
Groei hondenpopulatie betekent grotere (politieke, maatschappelijke) relevantie van KHB.	Tegenvallende fondsenwervingsresultaten, waardoor de exploitatie van ons unieke hondencentrum en onze andere activiteiten in gevaar komen en we moeten inboeten in de kwaliteit of zelfs activiteiten moeten schrappen.
Door eigen honden(opvang)centrum kunnen mensen letterlijk altijd binnen komen lopen voor hulp en vragen.	
Ons eigen innovatieve hondenopvangcentrum, koploper binnen Europa.	
Toonaangevende organisatie in hoe je het beste honden kunt opvangen en begeleiden.	
Onze visie op hondenopvang landelijk en Europees uitrollen.	
Wetenschappers ruimte bieden om in ons centrum onderzoek te doen en samen te werken.	
Een grote(re) rol spelen in het vergaren van data onder andere door onderzoek.	

Koninklijke
Honden
Bescherming